

Glas zavveznikov

Leto I - Št. 42

Informacijski dnevnik A. I. S.

Cena 2 liri

TRST, torek, 7. avgusta 1945

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: Via S. Felice 5 - Telefon št. 93554

OGLASI: Cena za milimeter vršine (širina ena kolona): trgovski L. 7, mrtvaški L. 18 (osmrtice L. 36), objave L. 9, finančni in pravni oglas L. 12. V vsebini lista (eksterni oglas) L. 12. Dveletni in večletni plačljivo vnaprej. Oglase sprejema Unione Pubblicità Italiana S. A., Trst, via Silvio Pellico št. 4, tel. 94044. Cena posamezne številke L. 2 (zostale L. 4). Dopolnoma na vračilo.

EPOHALEN USPEH ANGLO-AMERIŠKE ZNANOSTI

Prva atomska bomba na japonsko ozemlje

Predsednik Truman objavil iznajdbo revolucionarnega značaja Nadzorni odbor za izkoriščanje atomske sile v mirovni dobi

Washington, 7. avgusta. Predsednik Truman je danes naznanil, da je bila pred šestnajstimi leti ustvarjena prva atomska bomba, najmočnejša bomba na svetu, na japonsko vojaško oporišče Hirošima, ki leži zahodno od velikega japonskega mesta Koba. Bomba je močnejša, je dodal predsednik Truman, kot je dejstvo 20.000 ton trititolna. Njeno dejstvo je doseglo večje kot kdaj koli britanske desetstonske bombe, ki je najmočnejša, katero so do zdaj v tej vojni uporabili.

Dve leti in pol poskusov

Predsednik Truman je dodal: Atomska bomba pomeni novo zvezoje uničevalnih moči, ki nam bo omogočila izvršiti nalogo naših oboroženih sil. Vojaški pomen nove iznajdbe je prav revolucionarnega značaja. Takšne atomske bombe zdaj izdelujemo v velikem številu, toda preučujemo izdelavo bomb, ki bodo imele še večje dejstvo.

Predsednik Truman je izjavil, da so znanstveniki že pred 1939 mislili, da je mogoče izkoristiti atomsko energijo, toda nikoč ni vedel kako. Že leta 1942 je bilo znano, da nemški strokovnjaki razvijajo delo na poljskih, kako izkoristiti atomsko energijo, razen drugih vrst orodij, s katerimi so hoteli zasvojevati svet, toda pri svojih poskusih niso uspeli. Pred 125.000 leti je delalo na izdelavi atomske bombe v tovarnah Združenih držav. Več kot 65 tisoč ljudi se danes dela v različnih tovarnah. Mnogi se bavijo s tem atom se pravi doba, ko se dela na to, da se posluša do deset milijard dolarjev, kar pomeni, da je to najdražja znanstvena posla, katerega cilj je ustvariti v zgodovini znanstvenih raziskovanj.

NEREŠENA VPRAŠANJA V POTSDAMU

Sredozemlje - predmet bodočih razgovorov zunanjih ministrov

Pogajanja med Turčijo in SZ prekinjena

Washington, 7. avgusta. Po poročilu posebnega Reuterjevega dopisnika iz Washingtona so na sestanku v Potsdamu razpravljali o treh važnih vprašanjih glede Sredozemlja, ki se tičejo posebnih Velike Britanije in Sovjetske zveze, in pa priložnost, da se razpravi o rešitvi tega vprašanja preklicati na prihodnji sestanki zunanjih ministrov v Londonu.

Najbolj pereče je bilo vprašanje o mednarodnem nadzorstvu nad bivšimi italijanskimi kolonijami v Afriki, ki ga je postavila Sovjetska zveza, toda rešitev so predložili na mirovno konferenco v Italijo. To bo eno izmed prvih vprašanj, ki ga bo rešil svet zunanjih ministrov. Poročilo nadalje, da je Sovjetska zveza postavila vprašanje o prenehanju dogovora v Montreuxu glede pravice prehoda skozi Dardanele. Kolikor je znano v Washingtonu, niso predložili do konca tega vprašanja, toda Sovjeti so žutili dolžnost pojasniti, da je to vprašanje iz gospodarskega ter vrstoletnega oziroma življenjskega pomena za Sovjetsko zvezo. Brez dvoma bodo do konca razpravljali o tem vprašanju ministri. Stiri in dvajset ur po objavi potsdamske izjave je v Washingtonu prispela novica, da so prekinili pogajanja med Sovjetsko zvezo in Turčijo, na podlagi katerih je Sovjetska zveza hotela doseči prednost v Dardanelech, kot temelj za obnovu prijateljske pogodbe med obema državama, ki je bila pred nedavnimi odpovedana.

Tretje vprašanje, ki je ostalo nerešeno, je postavila Velika Britanija, ki se nanaša na zahtevo perzijske vlade, da se umaknejo vse tujerazne čete iz perzijskega ozemlja. Niti v tem vprašanju niso Zdržene države očitno zainteresirane, ker so se njihove čete v Perziji, ki so želele nekako več tisoč ljudi, zmanjšale na par sto moč. Po

»Toda zdaj smo zmagali, je izjavil predsednik. Potem je še dodal, da je kolonija, s katero je popolnoma atomska bomba, zelo majhna. Predsednik Truman je nadaljeval: »Namevavam zahtevati, da prej od ameriškega kongresa, da postavi poseben odbor, ki naj odloči izdelavo in uporabo atomske energije v Združenih državah. Prav tako namevavam predložiti kongresu potrebne ukrepe, da to novo močeno orodje koristi v čim večji meri za vzdrževanje miru na svetu.

Atleejeva izjava

Stimson je tudi odzval, da so znanstveniki že pred 1939 mislili, da je mogoče izkoristiti atomsko energijo, toda nikoč ni vedel kako. Že leta 1942 je bilo znano, da nemški strokovnjaki razvijajo delo na poljskih, kako izkoristiti atomsko energijo, razen drugih vrst orodij, s katerimi so hoteli zasvojevati svet, toda pri svojih poskusih niso uspeli. Pred 125.000 leti je delalo na izdelavi atomske bombe v tovarnah Združenih držav. Več kot 65 tisoč ljudi se danes dela v različnih tovarnah. Mnogi se bavijo s tem atom se pravi doba, ko se dela na to, da se posluša do deset milijard dolarjev, kar pomeni, da je to najdražja znanstvena posla, katerega cilj je ustvariti v zgodovini znanstvenih raziskovanj.

Stimsonova izjava

Tudi ameriški vojni minister Stimson je dal izjavo o atomski bombi, ki je označil novo iznajdbo kot največji uspeh znanstvenih in tehnoloških znanosti, industrije in vojaškega odziva. Stimson je pristavil, da je možnost izkoriščanja atomske energije za vojne namene predvidel že pokojni Roosevelt leta 1939, ko je imenoval Nadzorni odbor za preučevanje tega vprašanja. V juniju prvotnih sporazumih bi se zavezniški lahko posluževali prevozov na perzijskem ozemlju in sicer 6 mesecev po koncu vojne z Nemčijo in njenimi zavezniki. Ker ni Japonija v vojni s Sovjetsko zvezo, mislijo, da se more slednje ugovarjati perzijski trditvi, da Japonija ni bila zaveznik Nemčije. Po izjavah, ki so prispale v prestolico Združenih držav, se niso sporazumeli niti glede tega vprašanja.

Amerika zanika

domnevno odobritev posojila Angliji

Washington, 7. avgusta. Podtanjnik ameriškega zunanjega ministrstva Grew je sinoči v odgovoru na pismo Emanuela Cellerja, demokratskega poslanca v New Yorku, ki ga je pricel za pojasnilo, zanikal, da bi imela vlada trenutno v načrtu zahtevati od kongresa odobritev posojila od 3 do 5 milijard dolarjev Veliki Britaniji.

Dodaj, da se še niso dotaknili tega vprašanja. Izjavil pa je, da bodo morale Zdržene države po možnosti pomagati pri reševanju finančnih vprašanj Velike Britanije. Dalje je navajal, da bo moral finančni minister vneti v poštev kakršne koli zahteve Velike Britanije o posojilih v primerih, ki jih ni pod odgovarjajočimi pojoli.

Zunanji minister — je nadaljeval — pa ne bi zagovarjal posojila, ki bi bilo namenjeno zgolj za zboljšanje položaja angleške funte.

13. DAN RAZPRAVE PROTI PETAINU

Presenetljivo pismo obloženca Hitlerju

Pariz, 7. avgusta. Na začetku razprave je državni božice prebral brazjavko, katero je poslal Pierre Merillon, francoski delegat na konferenci v San Franciscu, v kateri potrjuje popoln paritizem maršala Pétaina.

Druga priča je bil general Henri Lachaille, ki je izjavil, da je francoska imela samo 460 tankov v primeru 15.000 nemških. Ker je predsednik sodišča opozoril pričo, da po francoskem postopku lahko sodišče odloči pričo, če ga ne smatra za umetno, je nastal spor s Pétainovim zagovornikom. »Da je sodišče ves prejšnji teden dovolilo priča, ki jih je predlagala obtožnica, govoriti brez kakršne koli omejitve.

Na koncu razprave je povzročilo veliko presenečenje pismo, katerega je pisal maršal Pétain Hitlerju in ga prosil, naj se vzpostavi stik z maršalom von Rundstedtom za

Churchillova izjava potem opozarja na napade britanskih komandov, ki so zahtevali velike izdatke. Cilji napadov so bila skladišča razstreliv na »Norveikem, kjer so skušali dobiti t. zv. težko vodo, o kateri so mislili, da je nujno potrebna za izdelavo atomske bombe. Drugi takšen napad je imel popoln uspeh. Britanska in ameriška znanost je na srečo dosegla zmagalo nad nemško. Izjava bivšega ministrskega predsednika Churchilla končuje tako: »Odkrivanja tajnosti narave, ki so zaenkrat še skrivne človeškemu spoznanju, bi morale vzbuditi naglo odzive v duševnosti in vesti vsakega posameznika, ki mu je narava dala potrebno mero razumevanja za usodo človeštva. Upajmo, da bodo nove iznajdbe postale ne viri novih strašnih uničenj, ampak viri za stalno blaginjo vsega človeštva.

Prvi uspehi

Neki ameriški strokovnjak za razstreliva je izjavil, da more atomska bomba uničiti vse na zemeljski površini v razdalji treh kilometrov. Ameriški minister za vojno je izjavil, da je bilo mesto, kjer je padla bomba, tako pokrito s oblaki dima in prahu, da zaenkrat ni bilo mogoče upotegniti obsega škod.

Približna slika posledice eksplozije atomske bombe nam more dati slikanja pri eksploziji 3.000 ton razstreliva na odprtem morju pri Halifaxu, ki se je zgodila v juniju 1917. Tada dejstvo, da eksplozije, ki so povzročile smrt 1500 ljudi in jih je 4000 ranila, medtem ko je bila ozemlje merilo 6 kvadrat km.

Mogočni zračni napadi na japonska mesta

Prvi napad z atomsko bomb = 14 mest na seznamu napadenih

New York, 7. avgusta. Prvi cilj, na kateri so ameriška letala vrila prvo atomsko bomb, najstrašnejše orodje te vojne, je mesto Hirošima, važno pristanišče in industrijsko središče na jugozahodnem delu otoka Honšu. Pred vojno je imelo 343.000 prebivalcev. Industrija, ki so v mestu, so izdelovali motorje, Diesel, tkanine, električni material, ladje, stroje in orodje, vse važne predmete za vojno vodstvo.

Letelce veletirnjave ter druge skupine letal so izvršile močne zračne napade na važne japonske petrolejske vrtele ter napadla mnogo mest na japonskem ozemlju, ki so bila v seznamu napadenih mest.

David Brown, posebn Reuterjev dopisnik v Guamu, je javil, da je več kot 580 letelič veletirnjav vrlo približno 3850 ton zažigalnih in razstrelivih bomb na važno industrijsko podjetje za suho destilacijo premoga v mestu Uba, kjer izdelujejo umetni bencin, ki je velike važnosti za Japonijo, posebno od gočar je zavezanika zapora onemogočil dovos. V juliju poročila, ki so dospela po zadnjem napadu, javljajo o velikih požarih, ki so nastali. Protiletalska obramba je bila zelo slaba. Eno letalo a ni vrnilo. Težki bombniki so položili mine v japonskih vodah. Med ostalih drugih napadov so bila mesta Nisioinaka, Mikae, Imabari, Saga in Maebasi, ki so jih predhodno obvestili, da bodo napadena. S tem je število prizadetih mest, ki so jih predhodno obvestili, doseglo 14. Manjše jedinice letelič veletirnjav so vrile 45 ton bomb na glavno letališče na otoku Truk v Karolinah. Medtem je druga jedinica, približno 100 »Mustangov« z oporišča Iwojima, napadla letališča ter druge važne objekte na področju Tokija. Dve benčinski skladišči sta zgoreli. Po poročilih tokijske radijske postaje o učinku napada letelič veletirnjav posnamamo da so med prizadetimi kraji Maebasi, Sibukawa in

Takaesaki na glavnem otoku Honšu v bližini Tokija. Nadalje poroča tokijska radijska postaja, da je napad izvršilo večje število letelič trdnjav.

Japonska obveščevalna agencija poroča, da je približno 130 »Mustangov« z oporišča na Iwojimi napadla severni del Tokija in druge objekte glavnega otoka Honšua. Napad je trajal eno uro. Večinoma so bili zadeti vojaški in prevozni objekti, kakor tudi obnovljena področja nekaterih mest.

Kitajsko višje poveljstvo je danes izjavilo, da so kitajske čete zavzele 20. julija Hanšu, ki je važno izhodišče približno 80 km jugozahodno od Nankangu. Kitajci so napredovali proti jugozahodu na cestah, ki vodijo v Ling-ling, ki je biva ameriško zračno oporišče v huanški pokrajini.

Višje kitajsko poveljstvo je nadalje izjavilo, da so se v bližini pokrajini Kiang-Si japonske čete, ki napredujejo zahodno od Nanchangu, ter vzhodno od Huana, verjetno združile. Naloga teh čet je ščititi boke znatnih sovražniških sil, ki se umikajo severno od južnega Kiangsija proti Nankangu.

Trumanova izjava za Japonce

Današnja Trumanova izjava bo pobila današnjo in jutranjo radijsko oddajo za japonske poslušalce na Japonskem. Komaj je Truman podal svojo važno izjavo, jo je Urad za vojne informacije oddal v vseh svetovnih jezikih na valovnih dolžinah, ki jih uporabljajo ameriške radijske postaje za svoje japonske poslušalce. Pozneje so sledile še posebne oddaje v japonskih ni.

Odlična služba letalonosilke »Hornet«

New York, 7. avgusta. Poročajo, da je japonsko letališče 32 dni napadalo letalonosilke »Hornet«, iz katere so letala pvid bombardirala glavno mesto Tokio.

Dva poveljnika na Daljnem Vzhodu

WILLIAM F. HALSEY, poveljnik 3. pomorske skupine

CURTIS E. LEMAY, poveljnik 20. letalskega zbora

Smrt ameriškega senatorja Johnsona

Washington, 7. avgusta. Senator Hiram Johnson, star 120 let, ki je bil član kongresa od leta 1896, je danes po dolgi bolezni umrl v bolnici Bethesda, Maryland. Preden so ga prenesli v bolnico, je izjavil, da bo glasoval proti odobritvi ustavne listine Združenih narodov.

Obisk maršala Alexandra pri jugoslovanskih četah

Davi je maršal sir Harold Alexander pregledal jugoslovanski oddelki, ki je pod poveljstvom 13. armadnega zbora v majhni vasi Kostanjevici, severno od Trsta. Maršalov avtomobil, na katerem ste plapolali britanska in ameriška zastava, je ob 9.15 uri ustavil v središču mesteca. Polkovnik Dragomir Benčič, poveljnik dveh tisoč jugoslovanskih vojakov v Juljski pokrajini, ki je pod zavezniško vojaško upravo, je pozdravil maršala Alexandra in generala sira Johna Hardinga, poveljnika 13. armade zbora, ki ga je spremljal.

Maršal Alexander je pregledal posebno častno četo, ki je bila postrojena na glavni cesti v Kostanjevici. Ko mu je polkovnik Benčič predstavil častnike svojega glavnega stanja, se je maršal Alexander odpravil na glavno vojaško vežališče, ki se nahaja na robu vasi. Tukaj je pregledal oddelke jugoslovanskih partizanov - pe-

hoto, topništvo in tankiste. Predem je zapustil vežališče, je izjavil jugoslovanskemu poveljniku: »Vaše čete so odlične, sposobne, dobro izvožbane, prav vojaški. Jaz to spoznam, čim pogledam četo.« Maršal Alexander je pripomnil, da so jugoslovanske čete »zmagovale v hitak« in so dokazale, da so sposobne na bojnem polju.

V častniški menzi je maršal Alexander sedel pod sliko maršala Tito in razpravljajal s polkovnikom Benčičem o količini hrane, katero prejemajo jugoslovanske čete. Pri razgovoru je bil tolmач stotnik Alexander Simić, britanski častnik za zvezo. Preden je maršal Alexander zapustil Kostanjevico, je čestital polkovniku Benčiču k odklinitemu stanju, v katerem se nahajajo jugoslovanske čete. »Zelim, da bi se naši zavezniški poštiti tukaj kot doma, je dodal maršal Alexander, in da bi imeli vse, kar koli si zaželijo.

»Srečko Kosovel«

V nedeljo zvečer je v Opatjem selu pred poslušalstvom jugoslovanskih čet, ki so pod poveljstvom 13. armadnega zbora, in domačin prebivalstvo in tega področja nastopil jugoslovanski pevski zbor »Srečko Kosovel«.

Zbor, ki je sestavljen iz 75 jugoslovanskih partizanov, je pel narodne in partizanske pesmi. Poslušalstvo več sto ljudi je med predstavo dajl kot eno uro stalo na odprtem dvorišču in velikalo pevcom.

Poslušalci so po koncertu prisostvovali na bližnjem polju filmski predstavi na prostem in primavalno vzklkali anglo-ameriškom dokumentarnemu filmu »Zmaga v Tunisu«.

Pri jugoslovanskih ediniah v Kostanjevici

Naš dopisnik se je dva dni mudil pri jugoslovanskih ediniah, ki so pod poveljstvom 13. armadnega zbora. Edinice štejejo 2.000 moč in so nameščene na področju okoli Kostanjevice med Tratom in Gorico. Edinice imajo nekaj artilerije, deset britanskih lahkih tankov, precejšnje število zasvojenih nemških puško-mitraljezov, strojne in brozestrelik. Veliko število vojakov je zelo mladih ali so stari nekaj nad dvajset let. Čelo dečki po 15 ali 16 let so že več kot dve in pol leti pri partizanih.

Njihovo taboriščno življenje se ne razlikuje od življenja v britanskih in ameriških taboriščih. Moštvo je nastanjeno v hišah, od katerih so mnoge zaradi vojne delno porušene. Prejemajo angleške porcije z nekaterimi premembami, kot n. pr. kavo mesto čaja. Častniki in moštvo imajo isto hrano in vsi prejemajo oblačila: obrok 50 britanskih cigaret na teden. V toku prevega dne dopisnikovega obiska v Kostanjevici so nekateri dobili nove jugoslovanske uniforme. Tako so slekli svoje zasvojene nemške obleke in ponosno hodili okrog vasi v svojih modro-sivih uniformah. Kadar moštvo nima vaj z orožjem, ali ni na stražni službi na cestah, jih lahko najdemo v prostoriščih za razstrelivo, kjer dajajo časopise iz Beograda in Trsta. Igrajo šah, se pogovarjajo o svojih vojaških doživljajih ali pa v skupinah prepevajo. Pred kratkim so jih razveselile a športnim orodjem. Angleški naredniki jih zdaj poučuje v pravilih nekaterih iger, ker se bodo v bodoče srečala jugoslovanska in angleška moštva.

Abesinski zaklad vrnjen

Addis Abeba, 7. avgusta. Ameriški predstavnik v Abesiniji J. K. Caldwell je abesinskemu cesarju Haile Selassiju vrnil abesinski cesarski zaklad, ki so ga za časa italijanske okupacije odnesli iz zemlje. Cesarju vrnjeni zaklad vsebuje več kot 360 kg in vsebuje srebrne posode, predmete, svetežana oblačila in pokrivala, ki so vezena z zlatom in viteške meče. Zaklad so našli člani ameriškega urada za strateško službo v nekem kraju severne Italije in ga prejemljali a posebnim letalom iz Kalra v Addis Abebo. Caldwell je poslal Haile Selassiju pismo pokojnega predsednika Roosevelta z dne 9. marca, v katerem izraža zadovoljstvo, da je mogel biti zaklad vrnjen cesarju.

ZADNJE VESTI

Skupina 125 letelič veletirnjav je bila ponovno nad Japonsko v zadnjih 24 urah. Cilji napada so bili pomorsko oporišče Triokawa na otoku Honšu. Skupina 400 bombnikov iz Okinave je napadla pristanišča na južnem delu otoka Kišu.

Na današnji otvoritveni seji konference ustanove UNRRA je pozdravil zastopnike 44 držav britanski minister za zunanje zadeve Ernest Bevin.

Moskovski radio javlja, da je Sovjetska zveza obnovila diplomatske odnose z Finsko in Romunijo.

DEMOKRATSKE BESEDE

Politična svoboda in tisk

V zgodovini imamo malo primerov tako velikih taboljšin v državni upravi, kot jih je doživela Velika Britanija v dobi od 1800 do 1850.

»Britanska vlada je bila v osemnajstem stoletju bolj kakor kdaj koli prej neuspešna in pokvarjena: toda leta 1850 je Velika Britanija postala država, ki je bila tako dobro upravljavna, kot so bile samo najboljše države, kar pomeni človeška zgodovina.

Angleški tisk, ki se je obračal na resno in pošteno javno mnenje angleškega srednjega stana, je bil glavno sredstvo za takšno koristno spremembo. Tisk je bil luč, ki je prodirala v najbolj tajne kote državne uprave in poudarila, da je postal viden vsak madež v javnem življenju. Od tega trenutka dalje v vsem naslednjem stoletju, ni angleški narod nikdar niti malo popustil, da more politično svobodo jamčiti samo neodvisni tisk, ki je brez kakršnega koli državnega nadzorstva.

Ta svoboda predstavlja veliko silo. Kadar ljudski tisk, ki se razširja v milijonih letovodov vsakega dne med narod, služi postati nezvest svojih pravi nalogi in se zanemari na nevednost svojih čitateljev, je potrebno a veliko opreznostjo uporabljati to veliko silo, ki jo mora zaščiti pri tem tudi zakon, za varstvo ljudi, katerih mnenja lahko tisk alorablja a nepoštenim navajanjem in jih na ta način oškoduje z nepravilnim tolmačenjem.

Pred nedavnim sem bil priča razpravi zaradi naloževanja v tisku, kjer je bil tolnik neki moj prijatelj. Takrat sem imel priroko razmišljati o veliki važnosti, ki jo ima za narod dobičilo angleškega salona, ki preganja naloževanje in izsiljevanje po časopisih. Pravilno pravi angleško pravno mnenje, da ni nič sveteljšega na svetu kot človekovo dobro ime; v navedenem primeru je moral sodnik točno preudeti, ali je mnenje mojega prijatelja v drugem časopisu bilo točno podano, ali pa sta novinarja namerno napadla navedla njegove izjave. To je zahtevalo dolgočasno in natančno primerjavo med prvotnim besedilom in posnetkom v nekem dnevniku.

Politični novinar je podobno politiki, ki se poslužuje ponora svojega nasprotnika kot orožja v boju proti njemu samemu. Ni vedno popolnoma nepristranski in prikazuje svojega nasprotnika v najslabši luči v javnosti. Zelo je koristno, da se od časa do časa novinarjem predloži v obliki sodne rasprave, da je njihovo delo vedno lahko predmet stroge sodbe drugih ljudi, ki imajo pravico točno preučiti, kakšne oblike so uporabili, kaj so upustili in kaj so navdili. Tako zelo ugotovijo, ali so ravnali v dobri veri in ali v njihovi izjavah jstavočno navajajo dejstva, o katerih pišejo.

Sodnik je pri razsodi v navedenem primeru poudaril, da ni donarna kazen v takšnem primeru nič drugega kot pokolus označiti teži odgovornosti, katero sodišče pripisuje storjenemu činu. V danem primeru je prisodil tožniku nagrado 1000 funtov, tako da bi tisti, ki ni imel prilike slediti vsaj pravni, mogel se iz tega dejstva samega videti, da je sodišče priznalo utemeljenost tožnikove tožbe.

Na srečo je imel v toku druge svetovne vojne angleški tisk pravico kritike zelo maloštevilni so časopisi, ki se ne poslužujejo svoje pravice na neodvisnost a tem, da navajajo svoje razloge na morebitno nesoglasje z vlado, ki jih zastopa vlada. Angleški zakon o tisku stoji za tem, da ugotovijo, kaj bi v danem primeru delal in kaj bi pošten človek, ki se zaveda svoje odgovornosti javnega delavca.

Nalogo angleškega zakona o tisku je, da poštni človek ne more drugega kot spoštovati resnico; to je tudi temelj vse angleške zakonodaje, ki mora biti za mnogokaj hvalna katoliški teologiji in tistim duhovnikom, ki so v srednjem veku položili temelje angleškemu zakonodajstvu, ki temelji na čuti odgovornosti, poštenosti in čistosti namenov vsakega posameznika.

Douglas Woodruff, ravnatelj angleškega katoliškega lista »The Tablet«

Turki zunanji minister v Beirutu

Beirut, 7. avgusta. Turški zunanji minister Hasan Salca je prispel sinoči iz Katra v Beirut zaradi razgovorov o turškem priznanju sirjske neodvisnosti. Nocoj se bo sestel z zunanjim ministrom Sirije Jamjom Maradom na večerji pri znanjem ministru Libanone Henriju Pharaonu.

KMETIJSTVO

Pomen in učinki gnoja

Prinajmanje sanitarno pred-
vanje, ki ga je imel pred dvesti
letih naš kmetijski svet.

Kmetijsko pravo, potrebna za
prehrano ljudi, so predvsem žir-
dušik, fosfor, kalij in apnenec. Te
mora kmetovalci stalno dajati
zemlji - s gnojenjem, da s tem
ohranijo rodovitnost zemlje. Dušik,
fosfor, kalij in apnenec, predvsem
pa prvi trije, se ne nahajajo v
zemlji v večjih količinah, ker se
iz nje izpirajo.

1) Razne vrste rastlin črpa-
jo iz zemlje hranilne snovi, ki so po-
trebne za tvorbo semen, trav itd.
2) Zemlja izpira voda, ki odnaša s
seboj mnogo hranilnih snovi, 3)
izgublja se dušik, ki povzroča
pojav denitrifikacije. Zemlji je
torej potrebno, da hranilne snovi
povrne, in sicer v primerih
količin in prikladni obliki. To se
vrši s gnojenjem.

Prvi namen gnojenja je, da ob-
držimo neizpremenjeno rodovitnost
zemlje. To dosežemo s tem, da ji
dajmo s primernim gnojenjem
hranilnih snovi. Nekaterim zem-
ljam je po naravi primanjljivo za
prehrano potrebnih snovi, ali pa
jih ne vsebujejo v zadostni koli-
čini, da bi nam dajale obilno pri-
delavo; in tega je razviden drugi
namen gnojenja: obdržati naravno
bogastvo zemlje neizpremenjeno
in ga tudi povečati, ako je potrebno.

Rastlina se ne hrani samo s du-
šikom, s fosforjem ali kalijem, am-
pak potrebuje popolno hrano, ki
izpira iz spojin vseh snovi, ki so
potrebne za prehrano. Ako pa sa-
mo ena teh spojin manjka, ali je
neizpremenjena, ali je preveč, bi
preoblikovala druge spojine, ki
ostale v takem stanju brez učinka.

Ko je Liebigov zakon celovitosti,
Vilma pridela je v neposredni
zvezi s prvimi, ki se nahajajo v
zemlji v najmanjši količini. Ako je
torej zemlja bogata na dušiku ali
kaliju, ali pa ji primanjkuje
fosforja, sposobna, da dvigne pri-
delavo, kar rastline ne more
izkoristiti vsega dušika ali kalija.
To bo trajalo toliko časa, dokler
kmetovalci s primernim gno-
jenjem ne bo dodal še fosforja. In
tega izhaja, da se smemo nikoli
gnojiti slučajno, enako za vsake
vrste zemlje in za vse rastline,
marveč je potrebno: 1) poznati
kemično sestavo zemlje ali vsaj
njene potrebe, 2) poznati zahteve
rastlin, ki jih želimo gojiti, 3)
vzeti v poštev mesto, ki ga zave-
ma določena rastlina v kolo-
barstvu, 4) prilagoditi gnojila po
kakovosti in količini gnojnim po-
gostem.

Po kemični sestavi razlikujemo
enostavna in kompleksna gnojila.
Med slednja spada hlevski gnoj,
o katerem se bomo danes nekoliko
pogovorili.

Najnavadnejše gnojilo, ki je v
poljedelstvu velikega pomena, je
hlevski gnoj, sestavljen iz odpad-
kov in gnojnice, pomočnice s stalo.
Njegova sestava se zelo spreminja,
odvisno od vrste živali
(govede, konji, prašiči ali ovc); od
starosti, od načina gnojenja, od
vrste stajle, ki jo uporabljamo, od
gnojnice in načina shranjevanja.
Konjski gnoj je boljji od gove-
je živine, boljji gnoj ima tudi
odrasla živina, bogatejši pa je gnoj
v pogledu hranilnih snovi, dim
bolj so koncentrirane kislina. Ker
je gnojnice na dušiku in kaliju
bolj bogata kot so odpadki, je tre-
ba paziti, da se ti dve prvini ne
izgubljata. Stajle je tem boljše, čim
bolj ohranja vlago.

Veliko važnosti za shranjevanje
gnoja je gnojnik, ki bi ga morala
imeti vsaka kmetijska hiša. Dobro
gnojnik mora odgovarjati
naslednjim pogojem:
1) preprečiti mora izgubljanje
gnojnice, ki se mora zbirati v
gnojnikih (am); 2) pospeševati je
treba pravilno in enakovredno
zdravje gnoja; 3) preprečiti je
treba na enak način, da bi se
ali vster izsuševal gnoj, da bi
ga lahko uporabili; 4) imeti je treba
predator, ki je sorazmeren s koli-
čino gnoja, ki ga daje hlev, da ni
potrebno delati previsokih kupov
in da se zrel gnoj ne meša s sve-
žim; 5) nakladanje se mora vršiti
brez vsake težave; 6) biti mora na
takšnem prostoru, da je dostop do
kveva primeren in da ne škoduje
okolišnem kraju iz zdravstvene
ga stališča.

Izbrano gnojnika ni tako lahka.
Kakšne vrste gnojnikov imamo? S
kmetijsko vrsto, s čim ali s
cementiranimi stenami, kopane
ali sementne, s gnojnicami jama
tla. Posredni gnojnik niso preveč
priporočljivi, če zaradi tega, ker so
predragi in ker so preveč težki
stroški vzdrževanja; v ostalem pa
dobro varuje pred škodo, povzo-
čeno po koncu (izsuševanje). Pred
vetrom obvarujemo gnojnik, ako
posredno okrog njega senčno dre-
ve, pred padavinami pa, ako ga
pokrijemo s plastjo dobro tlačene
zemlje. Vkopani gnojnik imajo
dobre lastnosti, so pa dragi in pov-
zročajo težave pri nakladanju.
Vzdrževanje kmetovalci se lahko
odstavi dobro gnojnice sam. Pred-
vsem je potrebno, da napravi do-
bro, nepropustno dno, kar se do-
sesti tudi s skromnimi stroški. Vze-
me se n. pr. dobro tlačena ilovica,
obide pa se ga s navadnim sledom,
visokim 40 do 60 cm.

Pogojno, kaj se zgodi pri do-
ziranju gnoja. Pri doziranju

ZA KRATEK ČAS

Propaganda. Kmetijsko po-
znanstvo, vztraja Anthona so
zavestni obveščevalni častniki
izvršili pregled javnega mnenja
v mestu. Medtem za meščanom,
ki so jih izpraševali o njih po-
litičnem prepričanju, je izjav-
ljal, da je bil že od vsega po-
četka proti Hitlerju, da pa mu
je, strah pred Gestapom zape-
čatila usta. Končno je eden iz
med zavestnih častnikov re-
kel: "Smo tuh, kakšnih so-
vršnikov Hitlerja: «To je pa
od vas Anthona ravno lepo. Mi
vsi smo mišili, da je večina
Nemcev Hitlerja podpirala».

Achenki meščani se je pa
odrezal: «Kje pa! Mi smo Hi-
terja sovražili. Vse drugo pa je
bila. Prozorna propaganda teh
propadlih židovsko - boljševiško-
kapitalističnih - plutokratskih
demokratov».

Pri Tomišči-
vish so vprašali
služkinjo, zakaj je zapustila
svojo zadnjo službo. Povedala je,
da ni mogla prenašati, kako sta
se gospodar in gospodinja vedno
prepirala.

«To pa res ni moglo biti
prijetno», je menil gospod To-
mašič.

«Prav res, gospoda, je potrdila
služkinja, skreganja ni bilo ne
konca ne kraja. Če se oni ni kre-
gal nase, se je pa ona».

Maršal sir Ber-
nard L. Montgo-
mery ne kadi, ne pije, ne pre-
kajina in ne je mesa. Ko je po-
vedal na kosilo zalegača ge-
nerala von Thoma, so člani par-
lamenta protestirali pri minist-
skem predsedniku. Churchill pa
je smignil s rameni in rekel:
«Uboh von Thoma. Tudi jaz
sem že kosil pri Montgomeryju».

Pri Petiči-
kovi so pri-
pravljali pojedino. Gospa Petiči-
kova je policala služkinjo in
jo temeljito poučila, kako do-
treba servirati.

«Ribo bo morala prineti na
mizo celo - z glavo, repom in
s limono v ustih».

«Z limono v ustih? To pa ven-
dar ne gre», je ugovarjalo dekle.

«Z limono v ustih, je gospa
Petičikova - kratko zaključila
razgovor».

Ko so bili gostje zbrani, je
služkinja med ostalimi jedmi
pinesla na mizo tudi ribo. Riba
je imela glavo in rep, limono pa
je imela v ustih - služkinja.

Pri Tomišči-
vish so vprašali
služkinjo, zakaj je zapustila
svojo zadnjo službo. Povedala je,
da ni mogla prenašati, kako sta
se gospodar in gospodinja vedno
prepirala.

«To pa res ni moglo biti
prijetno», je menil gospod To-
mašič.

«Prav res, gospoda, je potrdila
služkinja, skreganja ni bilo ne
konca ne kraja. Če se oni ni kre-
gal nase, se je pa ona».

Maršal sir Ber-
nard L. Montgo-
mery ne kadi, ne pije, ne pre-
kajina in ne je mesa. Ko je po-
vedal na kosilo zalegača ge-
nerala von Thoma, so člani par-
lamenta protestirali pri minist-
skem predsedniku. Churchill pa
je smignil s rameni in rekel:
«Uboh von Thoma. Tudi jaz
sem že kosil pri Montgomeryju».

Pri Petiči-
kovi so pri-
pravljali pojedino. Gospa Petiči-
kova je policala služkinjo in
jo temeljito poučila, kako do-
treba servirati.

«Ribo bo morala prineti na
mizo celo - z glavo, repom in
s limono v ustih».

«Z limono v ustih? To pa ven-
dar ne gre», je ugovarjalo dekle.

«Z limono v ustih, je gospa
Petičikova - kratko zaključila
razgovor».

Ko so bili gostje zbrani, je
služkinja med ostalimi jedmi
pinesla na mizo tudi ribo. Riba
je imela glavo in rep, limono pa
je imela v ustih - služkinja.

Pri Tomišči-
vish so vprašali
služkinjo, zakaj je zapustila
svojo zadnjo službo. Povedala je,
da ni mogla prenašati, kako sta
se gospodar in gospodinja vedno
prepirala.

«To pa res ni moglo biti
prijetno», je menil gospod To-
mašič.

«Prav res, gospoda, je potrdila
služkinja, skreganja ni bilo ne
konca ne kraja. Če se oni ni kre-
gal nase, se je pa ona».

Maršal sir Ber-
nard L. Montgo-
mery ne kadi, ne pije, ne pre-
kajina in ne je mesa. Ko je po-
vedal na kosilo zalegača ge-
nerala von Thoma, so člani par-
lamenta protestirali pri minist-
skem predsedniku. Churchill pa
je smignil s rameni in rekel:
«Uboh von Thoma. Tudi jaz
sem že kosil pri Montgomeryju».

Pri Petiči-
kovi so pri-
pravljali pojedino. Gospa Petiči-
kova je policala služkinjo in
jo temeljito poučila, kako do-
treba servirati.

«Ribo bo morala prineti na
mizo celo - z glavo, repom in
s limono v ustih».

«Z limono v ustih? To pa ven-
dar ne gre», je ugovarjalo dekle.

«Z limono v ustih, je gospa
Petičikova - kratko zaključila
razgovor».

THYROPROTEIN IN THIURACIL
VEČ MLEKA, VEČ MAŠČOB,
VEČ JAJC - KOT ŽELITE

POSPEŠEVANJE IN ZAVIRANJE RASTI

Do nedavnega časa so vsi re-
jci in uporabniki za zvečanje
proizvodnje mesa, masla, mleka,
jajc in volne dajali na krtačo
in boljše prehrano. Dandanes pa
bodo mogli s novim načinom
pospeševanja proizvodnje dobiti
odstotkov pri različnih proizvo-
dih v vrstah živali. Posrečilo se je
namreč najti način, kako urav-
nati organ živalskega telesa,
ki določa rast in razvoj po-
samenih telesnih delov in sli-
hovo delovanje.

Dve drogi

Organ, ki uravnava rast in
delovanje telesa, je hormona, ka-
tero imenujemo tudi thyroidno
žlezo, ki pri krav-mlekariji ni
večje od velike čeljusti. Toda
njena naloga je uravnava in
nadzorovati rast. Ona določa
obseg zorenja hrane v telesu
in proizvodnjo energije, mleka in
drugih koristnih sestavin. Delo,
ki so koristni človeku za prehrano
ali v druge namene. Ima tudi
velik vpliv na refo živine.

Raziskovalci so odkrili dve
kemijni sestavini, ki jih imenu-
jemo droge, ki učinkujeta na de-
lovanje thyroidnih žlez. Ena učink-
uje kot pospeševalec delovanja
žleze, druga pa jo zavira.

Poglejmo najprej prvo drogo,
ki pospešuje delovanje thyroid-
ne žleze.

Leta 1934 je mladi kanadski
znanstvenik, dr. W. R. Graham,
odkril, da hranjenje krav mla-
karlo s posušenim prahom
odrasle thyroidne žleze povzroči
nenavaden porast količine mleka
in tolike v mleku. Dr. C. W. Tur-
ner in E. P. Reineke, člana pro-
fesorstva zborna vseučilišča v
Missouriju, sta bila tako navdu-
šena nad tem odkritjem, da ste-
loko začela preiskovati novo
odkritej na drugi goveje živine,
katero je vseučilišče imelo v
svoji poskusni hlevi. Prišli
so do enakih ugotovitev.

Edina težava pri vsej stvari je
bila visoka cena thyroidnega
praha, ki je znašala 20 do 30
dolarjev za kg. Noben kmet bi
ne mogel uporabljati tega praška,
ker bi ga mleko predrago stalo.

Tako ni profesorju Reinekeju in
Turnerju preostalo nič drugega,
kot začeti iskati cenejši sredstvo.

Končno sta prišli na poseben
način mešanja joda in posnetega
mleka in dobila rjav prašek, ki
je bil podoben trdnemu slad-
korju, ki sta ga imenovala thyro-
protein. Pri preiskavi so ugotov-
ili, da novi prašek vsebuje thy-
roidin - hormon, ki se nahaja v
žlezi thyroidnih žlez, samo da je
20 krat močnejši. Novo sred-
stvo ni pospeševalo delovanja
thyroidnih žlez, pač pa je imelo
neposreden učinek na celotne or-
gane.

Nekaj primerov

Prva industrijska proizvodnja
thyroproteina je zdaj v poskusni
razvojni stopnji v laboratoriju
družbe Cerephyl Laboratories v
Kansas Cityju. Dr. Turner cen-
ja, da bo analiza časa novega pra-
ška, ki je potreben za dnevno
potrebo ene krave-mlekarike,
približno tri cente, kar amoro
vsak ameriški kmet. V petnajstih
dnevih poljedelskih islah
preklopa joda količino in uč-
inek novega sredstva za pospe-
ševanje rasti živine. Dosedanji
uspehi v glavnem odgovarjajo
Turnerjevemu poskusom.

Naj navedemo samo nekatere
učinke thyroproteina:

1) Pri treh četrtinah krav je
dobil dnevno proizvodnjo mle-
ka za deset do dvajset odstotkov.

Količina masla se je dvignila
od 30 do 50 odstotkov. Teden dni
po prvi uporabi thyroproteina so
mnoge holštenske krave-mleka-
rice proizvele količino masla od 3
in pol in štiri odstotke. Jerseyke,
ki so imele povprečno po 4
odstotkov masla v mleku, so po-
gostoma hitro dosegle šest odstot-
kov. Vse to so izsledki, ki jih je
dognala missourijska univerza
v svoji hlevi in na mnogih na-
vadah ameriških kmetov.

Predpostavljamo samo, da bi
ena četrtina krav in združenih
držav prešla redno thyropro-
tein. Če najjste cenimo, bi bil
uspeh zvečanja proizvodnje mleka
za pol milijarde litrov ali za 5
milijonov kilogramov masla
letno.

2) Vporaba thyroproteina pri
kokošereh zveča proizvodnjo jajc
za deset odstotkov, kar predvsem
prepreči padece proizvodnje v
toplih poletnih mesecih. Zelo
pospešuje tudi rast perja, kar je

za deset do dvajset odstotkov.
Količina masla se je dvignila
od 30 do 50 odstotkov. Teden dni
po prvi uporabi thyroproteina so
mnoge holštenske krave-mleka-
rice proizvele količino masla od 3
in pol in štiri odstotke. Jerseyke,
ki so imele povprečno po 4
odstotkov masla v mleku, so po-
gostoma hitro dosegle šest odstot-
kov. Vse to so izsledki, ki jih je
dognala missourijska univerza
v svoji hlevi in na mnogih na-
vadah ameriških kmetov.

Predpostavljamo samo, da bi
ena četrtina krav in združenih
držav prešla redno thyropro-
tein. Če najjste cenimo, bi bil
uspeh zvečanja proizvodnje mleka
za pol milijarde litrov ali za 5
milijonov kilogramov masla
letno.

2) Vporaba thyroproteina pri
kokošereh zveča proizvodnjo jajc
za deset odstotkov, kar predvsem
prepreči padece proizvodnje v
toplih poletnih mesecih. Zelo
pospešuje tudi rast perja, kar je

za deset do dvajset odstotkov.
Količina masla se je dvignila
od 30 do 50 odstotkov. Teden dni
po prvi uporabi thyroproteina so
mnoge holštenske krave-mleka-
rice proizvele količino masla od 3
in pol in štiri odstotke. Jerseyke,
ki so imele povprečno po 4
odstotkov masla v mleku, so po-
gostoma hitro dosegle šest odstot-
kov. Vse to so izsledki, ki jih je
dognala missourijska univerza
v svoji hlevi in na mnogih na-
vadah ameriških kmetov.

Predpostavljamo samo, da bi
ena četrtina krav in združenih
držav prešla redno thyropro-
tein. Če najjste cenimo, bi bil
uspeh zvečanja proizvodnje mleka
za pol milijarde litrov ali za 5
milijonov kilogramov masla
letno.

2) Vporaba thyroproteina pri
kokošereh zveča proizvodnjo jajc
za deset odstotkov, kar predvsem
prepreči padece proizvodnje v
toplih poletnih mesecih. Zelo
pospešuje tudi rast perja, kar je

za deset do dvajset odstotkov.
Količina masla se je dvignila
od 30 do 50 odstotkov. Teden dni
po prvi uporabi thyroproteina so
mnoge holštenske krave-mleka-
rice proizvele količino masla od 3
in pol in štiri odstotke. Jerseyke,
ki so imele povprečno po 4
odstotkov masla v mleku, so po-
gostoma hitro dosegle šest odstot-
kov. Vse to so izsledki, ki jih je
dognala missourijska univerza
v svoji hlevi in na mnogih na-
vadah ameriških kmetov.

Predpostavljamo samo, da bi
ena četrtina krav in združenih
držav prešla redno thyropro-
tein. Če najjste cenimo, bi bil
uspeh zvečanja proizvodnje mleka
za pol milijarde litrov ali za 5
milijonov kilogramov masla
letno.

2) Vporaba thyroproteina pri
kokošereh zveča proizvodnjo jajc
za deset odstotkov, kar predvsem
prepreči padece proizvodnje v
toplih poletnih mesecih. Zelo
pospešuje tudi rast perja, kar je

za deset do dvajset odstotkov.
Količina masla se je dvignila
od 30 do 50 odstotkov. Teden dni
po prvi uporabi thyroproteina so
mnoge holštenske krave-mleka-
rice proizvele količino masla od 3
in pol in štiri odstotke. Jerseyke,
ki so imele povprečno po 4
odstotkov masla v mleku, so po-
gostoma hitro dosegle šest odstot-
kov. Vse to so izsledki, ki jih je
dognala missourijska univerza
v svoji hlevi in na mnogih na-
vadah ameriških kmetov.

Predpostavljamo samo, da bi
ena četrtina krav in združenih
držav prešla redno thyropro-
tein. Če najjste cenimo, bi bil
uspeh zvečanja proizvodnje mleka
za pol milijarde litrov ali za 5
milijonov kilogramov masla
letno.

2) Vporaba thyroproteina pri
kokošereh zveča proizvodnjo jajc
za deset odstotkov, kar predvsem
prepreči padece proizvodnje v
toplih poletnih mesecih. Zelo
pospešuje tudi rast perja, kar je

za deset do dvajset odstotkov.
Količina masla se je dvignila
od 30 do 50 odstotkov. Teden dni
po prvi uporabi thyroproteina so
mnoge holštenske krave-mleka-
rice proizvele količino masla od 3
in pol in štiri odstotke. Jerseyke,
ki so imele povprečno po 4
odstotkov masla v mleku, so po-
gostoma hitro dosegle šest odstot-
kov. Vse to so izsledki, ki jih je
dognala missourijska univerza
v svoji hlevi in na mnogih na-
vadah ameriških kmetov.

Predpostavljamo samo, da bi
ena četrtina krav in združenih
držav prešla redno thyropro-
tein. Če najjste cenimo, bi bil
uspeh zvečanja proizvodnje mleka
za pol milijarde litrov ali za 5
milijonov kilogramov masla
letno.

2) Vporaba thyroproteina pri
kokošereh zveča proizvodnjo jajc
za deset odstotkov, kar predvsem
prepreči padece proizvodnje v
toplih poletnih mesecih. Zelo
pospešuje tudi rast perja, kar je

za deset do dvajset odstotkov.
Količina masla se je dvignila
od 30 do 50 odstotkov. Teden dni
po prvi uporabi thyroproteina so
mnoge holštenske krave-mleka-
rice proizvele količino masla od 3
in pol in štiri odstotke. Jerseyke,
ki so imele povprečno po 4
odstotkov masla v mleku, so po-
gostoma hitro dosegle šest odstot-
kov. Vse to so izsledki, ki jih je
dognala missourijska univerza
v svoji hlevi in na mnogih na-
vadah ameriških kmetov.

Predpostavljamo samo, da bi
ena četrtina krav in združenih
držav prešla redno thyropro-
tein. Če najjste cenimo, bi bil
uspeh zvečanja proizvodnje mleka
za pol milijarde litrov ali za 5
milijonov kilogramov masla
letno.

2) Vporaba thyroproteina pri
kokošereh zveča proizvodnjo jajc
za deset odstotkov, kar predvsem
prepreči padece proizvodnje v
toplih poletnih mesecih. Zelo
pospešuje tudi rast perja, kar je

za deset do dvajset odstotkov.
Količina masla se je dvignila
od 30 do 50 odstotkov. Teden dni
po prvi uporabi thyroproteina so
mnoge holštenske krave-mleka-
rice proizvele količino masla od 3
in pol in štiri odstotke. Jerseyke,
ki so imele povprečno po 4
odstotkov masla v mleku, so po-
gostoma hitro dosegle šest odstot-
kov. Vse to so izsledki, ki jih je
dognala missourijska univerza
v svoji hlevi in na mnogih na-
vadah ameriških kmetov.

Predpostavljamo samo, da bi
ena četrtina krav in združenih
držav prešla redno thyropro-
tein. Če najjste cenimo, bi bil
uspeh zvečanja proizvodnje mleka
za pol milijarde litrov ali za 5
milijonov kilogramov masla
letno.

2) Vporaba thyroproteina pri
kokošereh zveča proizvodnjo jajc
za deset odstotkov, kar predvsem
prepreči padece proizvodnje v
toplih poletnih mesecih. Zelo
pospešuje tudi rast perja, kar je

za deset do dvajset odstotkov.
Količina masla se je dvignila
od 30 do 50 odstotkov. Teden dni
po prvi uporabi thyroproteina so
mnoge holštenske krave-mleka-
rice proizvele količino masla od 3
in pol in štiri odstotke. Jerseyke,
ki so imele povprečno po 4
odstotkov masla v mleku, so po-
gostoma hitro dosegle šest odstot-
kov. Vse to so izsledki, ki jih je
dognala missourijska univerza
v svoji hlevi in na mnogih na-
vadah ameriških kmetov.

Predpostavljamo samo, da bi
ena četrtina krav in združenih
držav prešla redno thyropro-
tein. Če najjste cenimo, bi bil
uspeh zvečanja proizvodnje mleka
za pol milijarde litrov ali za 5
milijonov kilogramov masla
letno.

2) Vporaba thyroproteina pri
kokošereh zveča proizvodnjo jajc
za deset odstotkov, kar predvsem
prepreči padece proizvodnje v
toplih poletnih mesecih. Zelo
pospešuje tudi rast perja, kar je

za deset do dvajset odstotkov.
Količina masla se je dvignila
od 30 do 50 odstotkov. Teden dni
po prvi uporabi thyroproteina so
mnoge holštenske krave-mleka-
rice proizvele količino masla od 3
in pol in štiri odstotke. Jerseyke,
ki so imele povprečno po 4
odstotkov masla v mleku, so po-
gostoma hitro dosegle šest odstot-
kov. Vse to so izsledki, ki jih je
dognala missourijska univerza
v svoji hlevi in na mnogih na-
vadah ameriških kmetov.

Predpostavljamo samo, da bi
ena četrtina krav in združenih
držav prešla redno thyropro-
tein. Če najjste cenimo, bi bil
uspeh zvečanja proizvodnje mleka
za pol milijarde litrov ali za 5
milijonov kilogramov masla
letno.

2) Vporaba thyroproteina pri
kokošereh zveča proizvodnjo jajc
za deset odstotkov, kar predvsem
prepreči padece proizvodnje v
toplih poletnih mesecih. Zelo
pospešuje tudi rast perja, kar je

Dr. Turner in njegova hči sta
bila vsakrat mleko od krav, ki
so prejemale thyroprotein, pa
kljub točnim opazovanjem spre-
membe na sebi, nista mogla upo-
loži nobene nerodnosti v ras-
voju svojega telesa. Poskusil je
novo drogo tudi v velikem obe-
gu na mladih prašcih, toda brez
vsakega uspeha. Trimesecni po-
kus so izvedli v porodnišnici na
30. novorjenih. Izide poskusa
je pričeto, toda zaradi niso
zaenkrat odkrili nobenega vpliva
pri otrocih.

«Toda», bodete vprašali, ali ne
bo nova droga uničila krave? Ali
bo uničila kokoši?»

Nikakor, odgovarja dr. Tur-
ner, če bodete dajali thyropro-
tein v pravilni količini. Vsak do-
ber hlevničar vam bo lahko
povedal, kakšna je pravilna ko-
linčina, če bo opazoval teko, njen
slad, in njeno obnašanje. Koko-
ši smo dajali thyroprotein v
preprosti dve in pol leta brez
kakršnega koli neugodnega učin-

Dr. Turner in njegova hči sta
bila vsakrat mleko od krav, ki
so prejemale thyroprotein, pa
kljub točnim opazovanjem spre-
membe na sebi, nista mogla upo-
loži nobene nerodnosti v ras-
voju svojega telesa. Poskusil je
novo drogo tudi v velikem obe-
gu na mladih prašcih, toda brez
vsakega uspeha. Trimesecni po-
kus so izvedli v porodnišnici na
30. novorjenih. Izide poskusa
je pričeto, toda zaradi niso
zaenkrat odkrili nobenega vpliva
pri otrocih.

«Toda», bodete vprašali, ali ne
bo nova droga uničila krave